

Информация за изпълнение на етап на проект

Наименование на конкурса:
КОНКУРС ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ – 2017 г.
Основна научна област:
Хуманитарни науки
№ на договор:
Договор № ДН 20/11 от 11.12.2017 г.
Начална и крайна дата на проекта:
11. 12. 2017г. – 11. 06. 2019 г.
Заглавие на проекта:
Лингвгеографско изследване на взаимовръзката между българската и европейската диалектна лексика
Базова организация:
Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“ при БАН
Партньорски организации:
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
Проф. д-р Лучия Стефанова Антонова-Василева
Общ размер на отпуснатото финансиране за първи етап:
59 750 лв.
Интернет страница на проекта (ако има такава):
https://lexicalgeolinguistic.org/Dialects/
Научни публикации по проекта:
<i>Antonova-Vasileva, L.</i> • »Linguistic Geography’s Role in Clarifying the Linguistic Situation in Specific Language Regions in Southeast Europe« • https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-3-319-73400-2_134-1.pdf • https://link.springer.com/referencework/10.1007/978-3-319-73400-2?page=2 doi:10.1007/978-3-319-73400-2_134-1 ISBN: 978-3-319-73400-2
<i>Kocheva, A.</i> Bulgarian Language in New Places Worldwide. Handbook of the Changing World Language Map, Springer, 2019, ISBN:978-3-030-02439-0 https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-3-319-73400-2_140-1
<i>Kocheva, A.</i> On how naming is reflected in geolinguistics (based on material for the names of славеи). Балканско езикознание, 2019, 1, под печат.
<i>Кочева, А.</i> За семантичния срив при названията от народната ботаническа (дървесна) таксономия. Български език, 2019, предадено за печат.
Гаравалова, Ил. Анализ на картите, посветени на названията на небесната

дъга, в Европейския лингвистичен атлас с оглед на българските диалекти - В: Сп. „Български език“, кн.3, 2019, под печат.

Гаравалова, И. Ономасиологични и мотивационни паралели при назоваването на небесната дъга, съществуващи между българските говори и диалектите на останалите европейските езици – В Сб. от Конференцията е посветена на 130-годишнината на Софийския университет „Св. Климент Охридски“: „Българистични езиковедски четения“, под печат.

Гаравалова, И. Ономасиологични и мотивационни паралели между българските и европейските названия на ледената висулка. – В. Сб. Доклади от Международната годишна конференция на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ (София, 14 – 15 май 2019 г.). Ваня Мичева, Диана Благоева, Сия Колковска, Татяна Александрова, Христина Дейкова (отг. ред.). София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2019. ISBN 978-954-322-987-1, под печат.

Гаравалова, И. Inaccuracies and Incompleteness in the Interpretation of the Bulgarian Dialectal Material on the Maps for *Denomination of Branch of a Tree* in the Second Fascicule of the Atlas Linguarum Europae (ALE) – В: Сп. „Балканско езикознание“, под печат.

Saramandu, N., M= Nevaci A Linguistic Motivational Analysis of Balkan and Romance Features in *Atlas Linguarum Europae* – В: Сп. „Български език“, кн.3, 2019, под печат.

Описание на очакваните резултати по проекта (до 1 стр. в рамките на полето по-долу):

1.1. Описание на очакваните резултати, свързани с нови знания и практическото прилагане или решаване на социални проблеми

В резултат от изпълнението на проекта се очаква да бъде събран, ексцерпиран и анализиран актуален български диалектен материал, съответстващ на програмата на *Европейския лингвистичен атлас* (ЕЛА) по въпросите на названията, свързани с животновъдството, растениевъдството, основните култури, използвани за храни, названията на основните традиционни храни.

Очаква се да бъдат създадени паралелни глосарии (списъци от диалектни думи) на българския диалектен материал и диалектен материал със същата семантика от европейските езици.

Да бъдат направени нови изводи за мястото на българската диалектна лексика сред диалектите на останалите езици в Европа.

Да бъдат обогатени лингвистичните познания за съпоставимостта на диалектните лексеми в общославянски план, в балкански план, в плана на връзките с другите европейски езици.

Да се обогатят познанията за езиковата типология на паралелиите между лексемите – ономасиологична, семасиологично, морфорологична, словообразователна и специфично фонетична.

1.2. Повишаване капацитета на кандидатстващата/ите организация/и и квалификацията на членовете на колектива

Изпълнението на проекта ще бъде ползотворно за участващия в него докторант като ще му даде възможност да развие опита си в научните изследвания и да повиши квалификацията си.

Опитните учени, участващи в проекта, ще получат стимул за задълбочаване на научните си изследвания и за по-нататъшно научно развитие. Особено ползотворна ще бъде възможността за връзки с езиковеди от Европа и за обмяна на опит при обсъждането на резултатите от работата на ежегодните международни симпозиуми на Европейския лингвистичен атлас. Това ще създаде възможности и за очертаването на перспективи за работа по нови съвместни проекти.

Членове на научния колектив

Организации/участници¹	Бележка²
Базова организация:	
Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“ – БАН, гр. София	
Ръководител на научния колектив	
Проф. д-р Лучия Стефанова Антонова-Василева	
Участници:	
доц. д-р Ана Кочева доц. д-р Илияна Гаравалова докторант Кремена Дюлгерова-Узунова (ДО) член кор. проф. д-р Николае Сараманду (УЧ) – от Института по лингвистика при Румънската академия „Йоргу Йордан – Ал. Росети“ проф. д-р Мануела Невачи (УЧ) - Института по лингвистика при Румънската академия „Йоргу Йордан – Ал. Росети“	
Партньорска организация:	
Участници:	
Партньорска организация:	
Участници:	
Партньорска организация:	
Участници:	

1 Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник като включите и участниците, които са работили по проекта не през целия период за изпълнение на проекта

2 Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), или учен от чужбина (УЧ).

Постигнати резултати от изпълнението на проекта и кратък анализ на тяхната приложимост (до 1 стр. в рамките на полето по-долу)

Работната програма включва два основни типа изследователски дейности:

Работен пакет 1: Участниците в проекта са направили проучвания върху българския материал в картотеките на ЕЛА, дигитализирали са информацията за 20 въпроса от всички 32 български селища, които до този момен бяха само частично описани. За първи път селищата, картографирани в БДА – публикувани томове и неиздадени архивни части, бяха въведени в екселски таблици с цел да се създадат възможности за електронна обработка на информацията и изработването на електронни карти. Въз основа на съпоставките между диалектните лексеми от БДА, от проучване и ексцерпиране на материала от коментарите към издадените карти на ЕЛА бяха изготвени публикации относно неизследвани досега паралели на българската диалектна лексика с диалектната лексика на други европейски езици, невключени досега в публикациите на ЕЛА – вж. „Коментари“ на сайта на проекта:

Карта и коментар за названия за *ечемик* – Лучия Антонова-Василева;

Карта и коментар за названия за *клони* – Иляна Гаравалова – коментар и статия;

Карта и коментар за *картофи* – Лучия Антонова;

Карта и коментар за названия за *ледена висулка* – Иляна Гаравалова – коментар и статия;

Карти, коментари и статии към картите за названия на *небесна дъга* – Иляна Гаравалова;

Карта и коментар към картата за названия на *седмица* – Ана Кочева.

Карта и коментар към картата за Названия на *славей* – Ана Кочева.

Работен пакет 2: Изпълнението на задачите по първия пакет се развива в посока към изводи за типологията на диалектните явления във втория пакет, като се поставя по-голям акцент на определянето на типовете паралелизми – ономасиологична, семасиологична, морфологична, словообразователна и др. Отразяването на резултатите от двата типа проучвания става и комплексно в публикации още на първия етап, които са представени на интернет страницата на проекта <https://lexicalgeolinguistic.org/Dialects/>. Съпоставките на българската и европейската диалектна лексика допринасят за разкриването на редки диалектни лексеми в български език и редки ономасиологични, семасиологични и мотивационни типове названия. Тези знания са приложими в лингвистиката, в историческите науки, в културологията, в образованието. Изводите за диалектните паралели са докладвани на международните симпозиуми на ЕЛА – Бая Маре, Румъния, юни 2018; работна среща с учени от колектива на Европейски лингвистичен атлас и Общославянски лингвистичен атлас в Института за руски език и Института за лингвистика на Руската академия на науките в Москва (май 2019) по покана на учени от тези институти, заинтересувани от резултатите на

проекта, докладвани в Бая маре; в Института за български език на 28 май в София и в Пловдивския университет «Паисий Хилендарски» на 29 май; на работни срещи на колектива в Кюстендил – октомври 2018; май 2019 г.